

Názov stavby: „**Zvolen, ul. M. R. Štefánika – rekonštrukcia vodovodu**“

Číslo výskumu: 23/2008

Vedúci výskumu: Mgr. Ján Beljak

Spolupracovníci z iných inštitúcií: Mgr. Noémi Pažinová (KA UKF Nitra)

Investor: **Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., Partizánska cesta 5, 974 00**

Banská Bystrica

METÓDA A ORGANIZÁCIA VÝSKUMU

Záchranný výskum (č.v.: 23/2008) prebehol v dňoch 17.4.2008 – 24.5.2008. Pozostával z paralelnej obhliadky výkopových prác, začistenia profilov rýh pre vodovodné potrubie a vstupných otvorov pre vodovodné potrubie. Zároveň boli prezreté ryhy prípojok vodovodného potrubia. Uskutočnili ho Mgr. Ján Beljak (AÚ SAV Nitra) a Mgr. Noémi Pažinová (KA UKF Nitra). Nálezové situácie boli zdokumentované fotograficky a fotogrametricky. Nálezy sú uložené v depozite AÚ SAV.

ZHODNOTENIE VÝSLEDKOV ARCHEOLOGICKÉHO VÝSKUMU

Výskumom sa podarilo odкрыť a zdokumentovať kultúrnu vrstvu z obdobia vrcholného a neskorého stredoveku a novoveku (14. až 17. stor. po Kr.). Kultúrna vrstva bola zachytená a zdokumentovaná na úseku od križovatky ul M. R. Štefánika s tr. T. G. Masaryka po križovatku s ul. Študentskou. Presnejšie na úseku dlhom cca. 120 metrov od stredu križovatky ul. M. R. Štefánika/Študentská smerom na juh. V tomto bola ryha pre vodovodné potrubie vedená v novovykopanom úseku a bola tak možnosť zdokumentovať stratigrafiu daného priestoru extravilánu stredovekého mesta Zvolen.

HISTÓRIA VÝSKUMU ARCHEOLOGICKÉHO NÁLEZISKA

Lokalita sa nachádza v extraviláne stredovekého mesta Zvolen, v blízkosti západnej línie mestského opevnenia. To sa začalo stavať v roku 1590. Stavebné práce viedol taliansky staviteľ Giulio Ferrari. Najskôr opevnili severnú a východnú časť mesta. Západná mala len palisády a drevenú bránu. V stavebných prácach pokračoval fortifikačný inžinier cisárskeho generála Bastu Nicolíni Candido. Súvislý pás hradieb bol dokončený v rokoch 1635-1667. Je pravdepodobné, že už v 16. stor. siahala zástavba mesta Zvolen po hranicu neskorších mestských hradieb. Na západnom úseku hradieb – v extraviláne sa uskutočnili záchranné archeologické výskumy PhDr. Václava Hanuliaka (1992 a 2006). V roku 1992 V. Hanuliak zdokumentoval objekty z včasného stredoveku narušené pri stavbe budovy Prevádzkového oddielu ŽSR na rohu ul. M.R.Štefánika a tr. T.G.Masaryka. V roku 2006 priebeh západnej

linie mestského opevnenia prerezaného ryhou vodovodného potrubia na tr. T. G. Masaryka. Okrem toho zistil nálezy z 8.-9. stor. po Kr. a z 16.-17. stor. po Kr.

Obr. 01. Zvolen, ul. M. R. Štefánika. Podhľad na skúmanú plochu z juhu.

Obr. 02. Zvolen, ul. M. R. Štefánika. Detail na východný profil vodovodnej ryhy.

Obr. 03. Zvolen, ul. M. R. Štefánika. Nálezy z kultúrnej vrstvy.